

Hodnocení žáků

Účel, principy a metody
hodnocení

Definice – pedagogický slovník

- V běžné *pedagogické komunikaci* se jedná o sdělení učitelů určené žákům o jejich úspěšnosti, chybách, o svých preferenčních postojích aj.
- Vzdělávací výsledky žáků jsou hodnoceny oficiálně prostřednictvím *klasifikace* nebo prostřednictvím písemných zpráv (*slovní hodnocení*)
- *Hodnocení vzdělávacích výsledků* žáků se provádí pomocí testů

Z celospolečenského hlediska je hodnocení studentů závažným aktem

- **Předmětem hodnocení**, tedy tím, **co** u studentů hodnotíme, by mělo být především to, co je pro jedince i pro společnost prioritní
- Nejsou to tedy jen tradiční vědomosti, dovednosti a návyky, ale i **schopnost samostatně poznávat, objevovat a tvořit, pružně a kreativně myslet, komunikovat a spolupracovat, jednat samostatně, čestně, mravně, atd.** (dosavadní orientace hodnocení na „vědomostní“ stránku je zavádějící)

Hodnocení studentů je nedílnou součástí učitelské profese, je to činnost náročná, odpovědná a společensky závažná.

- Hodnocení, zejména závěrečné, má pro studenta vážné společenské důsledky
- **Učitel má hodnotit objektivně, citlivě a taktně** (pozor na pocit křivdy)
- Výsledky hodnocení lze vyjádřit různě, např. vyslovením pochvaly, blahopřáním ke zlepšení, napsáním výborné známky – tj. *hodnocení prostřednictvím známky - klasifikace*

Účel hodnocení – vzhledem ke studentovi

- Informovat studenta, do jaké míry zvládl (zvládá) požadavky osnov (standardů, kurikula)
- Informovat studenta, jak by měl dále pracovat a postupovat
- Motivovat, povzbudit a podnítit studenta k další práci, posílit jeho sebedůvěru

- Hodnocení by nemělo být výrazem ***pedagogického pesimismu*** a odrazovat studenta od další práce
- Hodnocení by naopak mělo být výrazem ***pedagogického optimismu***, tj. důvěry v síly a schopnosti studenta (ale také učitele a školy)

Účel hodnocení – vzhledem k učiteli

- Hodnocení je významnou **zpětnovazební informací** o účinnosti zvolených metod a postupů
- Hodnocení je prostředkem k **hlubšímu poznávání studentů** (rozbor jejich případných neúspěchů a stagnace by měl být pro učitele impulsem pro analýzu jeho vlastní práce, používaných metod a hledání rozdílných přístupů k jednotlivým studentům)

Účel hodnocení – vzhledem k rodičům

- Učitel by měl rodičům kromě výsledků hodnocení také uvážlivě poradit, jak mohou svému dítěti pomáhat
- Spolupráce rodičů a učitelů má být založena na důvěře a vzájemné informovanosti
- **S rodiči je třeba jednat individuálně a taktně**

Principy hodnocení

- Hodnocení by mělo studentům pomáhat překonávat případné nedostatky, povzbudit je, orientovat je pozitivním směrem- ***kladně je motivovat***
- Hodnocení by mělo být prováděno humánním, taktním, rozvážným a citlivým způsobem (atmosféra „hrůzy“ je projevem deformace osobnosti učitele)

Principy hodnocení

- Výsledky hodnocení by neměly být podceňovány, ale ani přeceňovány
- Požadavky, kladené na studenty při hodnocení, by měly být přiměřené (přílišná shovívavost, ale i přísnost, jsou škodlivé)
- Hodnocení by mělo být objektivní, spravedlivé a nestranné

Principy hodnocení

- Při hodnocení by měl učitel přihlížet k psychickému a zdravotnímu stavu studenta
- Je vhodné, aby se učitelé o závažnějším hodnocení jednotlivých studentů navzájem informovali
- **Učitel by měl studenta hodnotit vzhledem k jeho možnostem a nesrovnávat ho s ostatními žáky ani s nějakou abstraktní normou**

Diagnostické metody používané při hodnocení

- Soustavné pozorování studentů
- Rozhovor
- Analýza výsledků činnosti studenta (např. písemné práce, laboratorní práce, projekty, kresby, apod.)
- Zkoušení studentů – nejčastěji používaná metoda

Formy zkoušení

- Ústní zkouška
- Písemné zkoušky (zvláštní skupinu tvoří didaktické testy)
- Praktická zkouška
- Individuální zkoušení
- Skupinové zkoušení
- Hromadné zkoušení
- Výkonové zkoušky (na našich školách doposud málo používané)

Stupnice pro klasifikaci prospěchu

- *Při klasifikaci se hodnotí*
- *stupeň osvojení stanoveného učiva*
- *úroveň myšlení, přesnost, výstižnost vyjadřování*
- *schopnost uplatňovat příslušné vědomosti, dovednosti a návyky při řešení praktických úkolů*
- *aktivita, samostatnost, tvořivost, schopnost aplikace*

- Stupnice pro klasifikaci celkového prospěchu se řídí vyhláškou MŠMT ČR.

výborně

- **výborně** je klasifikován žák, který ve všech písemných projevech daného předmětu dosáhl 100 - 90% úspěšnosti. Má výborné znalosti, plynulý projev, uvádí příklady v návaznosti na probíranou látku, jeho vyjadřování je výstižné a přesné. Je schopen se orientovat v rozsahu celého probraného učiva. Učivo dovede doplňovat aktuálními informacemi a poznatky.

chvalitebně

- **chvalitebně** je klasifikován žák, který ve všech písemných projevech daného předmětu dosáhl 89 - 75% úspěšnosti. Má dobré znalosti, sám uvádí příklady v návaznosti na probíranou látku. Je schopen s pomocí vyučujícího či spolužáků se orientovat v rozsahu probraného učiva. Jeho vyjadřování není přesné, je třeba pomoc vyučujícího. Aktuální informace či poznatky uvádí jen na základě zadaného materiálu.

dobře

- **dobře** je klasifikován žák, který ve všech písemných projevech daného předmětu dosáhl 74 - 60 % úspěšnosti. Má dobré znalosti, ale jeho projev je nesouvislý na základě kladených otázek. Orientace v probraném učivu je neucelená. Vyjadřování je nepřesné.

dostatečně

- **dostatečně** je klasifikován žák, který ve všech písemných projevech daného předmětu dosáhl 59 - 40 % úspěšnosti. Má částečné znalosti ověřené na základě kladených otázek. S obtížemi formuluje své znalosti. Jeho příprava na vyučování je občas nedostatečná.

nedostatečně

- **nedostatečně** je klasifikován žák, který ve všech písemných projevech daného předmětu dosáhl 39 a méně % úspěšnosti. Má značné mezery ve znalostech, takže není schopen kontinuálně pracovat. Jeho příprava na vyučování je pravidelně nedostatečná.

Stupnice pro klasifikaci chování

- Známkou z chování se hodnotí, jak žák plní ustanovení vnitřního řádu školy a dodržuje etiketu při reprezentaci sebe a školy na veřejnosti.

Chování velmi dobré

- **Chování velmi dobré (stupeň 1).** Takto je hodnocen žák, který chodí do školy pravidelně, společensky oblečen a jeho chování se slučuje se školním řádem a s pravidly slušného a zdvořilého chování.

Chování uspokojivé

- **Chování uspokojivé (stupeň 2).** Takto může být klasifikován žák, který porušuje vnitřní řád školy, nebo pravidla slušného a zdvořilého chování. Druhým stupněm se také klasifikuje žák, který má opakované pozdní příchody na výuku nebo žák, který má neomluvené absence v rozsahu max. 6 vyučovacích hodin (resp. 1 výukový den).

Chování neuspokojivé

- **Chování neuspokojivé (stupeň 3).** Takto je klasifikován žák, který obzvláště hrubým způsobem porušil vnitřní řád školy nebo pravidla slušného chování a také žák, který má opakované neomluvené absence (tj. více než 6 výukových hodin).

Snížená známka z chování může být doprovázena podmíněčným vyloučením ze školy, které zpravidla trvá do konce příslušného školního roku.

- Při méně závažných přestupcích proti pravidlům slušného chování a vnitřního řádu školy se používají tyto výchovné prostředky
- napomenutí třídního učitele, důtka třídního učitele, důtka ředitele školy